

Raadsstuk

Onderwerp: Uitwerking scenario 24-uursopvang dak- en thuislozen en verslaafden
Reg.nummer: STZ/WWGZ/2013/179649

1. Inleiding

De afgelopen jaren is toegewerkt naar een unilocatie waarin de dag- en nachtopvang voor dak- en thuislozen en verslaafden en de methadonpost onder één dak zouden worden gebracht. Op 24 mei 2012 is het voorstel *Resultaten haalbaarheidsonderzoek unilocatie* in de commissie Samenleving besproken, samen met leden van de commissie Bestuur. In deze vergadering zijn door alle fracties twijfels geuit over het voorstel waardoor het college zich genoodzaakt zag het voorstel terug te trekken.

In het najaar 2012 zijn er met bewoners en cliënten, raadsleden en met Brijder en Leger des Heils bijeenkomsten geweest, waarin is teruggekeken op het proces rondom de besluitvorming over de unilocatie.

In de brief van 28 november 2012 aan de commissie Samenleving (STZ/2012/438449) is het plan van aanpak gepresenteerd hoe te komen tot een vernieuwd voorstel voor de eerste opvang van dak- en thuislozen en verslaafden. Op 21 maart 2013 is de nota *Uitwerking plan van aanpak eerste opvang dak- en thuislozen en verslaafden* (STZ/WWGZ/2013/56083) door de raad vastgesteld. In dit voorstel draagt de raad het college op scenario 4: (24-uursopvang inclusief gebruiksruimte(n)) verder uit te werken. Belangrijk verschil met het concept van de unilocatie is dat de methadonpost en een bijbehorend deel van de drugsgebruiksruimte geen onderdeel uitmaken van de 24-uursopvang en dat er een zwaarder accent op activering komt te liggen. Hierbij ligt de uitwerking voor.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. De uitwerking van het scenario 24-uursopvang voor dak- en thuislozen en verslaafden in Haarlem, met bijbehorende kaders en uitgangspunten, vast te stellen.

3. Beoogd resultaat

De huidige opvanglocaties van dag- en nachtopvang voldoen niet meer aan de eisen van deze tijd en bieden onvoldoende mogelijkheden voor integrale hulp en zorg naar maatschappelijk herstel.

Het voorstel beoogt de realisatie van een 24-uursopvang voor dak- en thuislozen en verslaafden, inclusief alcoholgebruiksruimte en rookruimte voor harddrugs. De opvang voorziet in kwalitatief goede huisvesting met integrale hulpverlening en dagbesteding die gericht is op een zo kort mogelijk verblijf en maatschappelijk herstel. Voor de omwonenden is er zo min mogelijk overlast.

4. Argumenten

De 24-uursopvang biedt adequate opvang en mogelijkheden voor maatschappelijk herstel en beheersen van overlast want:

Het voorstel past in ingezet beleid

De gemeente is vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verantwoordelijk voor opvang van dak- en thuislozen en verslaafden (prestatieveld 7 Maatschappelijke opvang en 9 Ambulante verslavingszorg). Onze inzet staat beschreven in het Regionaal Kompas. Dit taakveld valt onder programma 3 Welzijn, Gezondheid en Zorg van de programmabegroting.

24-uursopvang heeft gebruikruimten voor alcohol- en rokers van harddrugs
De 24-uursopvang bestaat uit een laagdrempelige dagopvang voor 60 personen met daarin separaat gebruikruimten voor alcohol en rokers van harddrugs. In de locatie kan gebruikt worden door de cliënten, waarvan twee/derde een verslaving heeft. Verslavingszorg is aanwezig in de locatie.
De nachtopvang heeft 30 plaatsen met een flexibele schil voor crisisopvang en winternoodopvang.

Activering van cliënten

Van de cliënten van de 24-uursopvang zal een actieve bijdrage worden gevraagd, mede met het oog op maatschappelijk herstel. In de eerste plaats in de vorm van werkzaamheden binnen de locatie, zo mogelijk daarbuiten. Maatwerk is hierbij uitgangspunt.

Goed bereikbare locatie

Bij de bepaling van een locatie spelen bereikbaarheid voor de cliënten en het voorkomen en beheersen van (mogelijke) overlast een doorslaggevende rol. Het zoekgebied voor de toekomstige locatie is het centrum van Haarlem en daarbuiten, mits goed bereikbaar voor de doelgroep. Argumenten voor een locatie in het centrum zijn onder meer de aanwezigheid van (zorg)instellingen en voorzieningen waar de doelgroep gebruik van maakt.

Beheersen van overlast

Uitgangspunt is het voorkomen van overlast. Aspecten die bijdragen aan het beheersen van (mogelijke) overlast zijn omgevingsfactoren zoals ligging en goede bereikbaarheid voor hulpdiensten en beheersmaatregelen die neergelegd zijn in een convenant met betrokken partners (politie, handhaving, etc).

Financiële paragraaf

Het besluit kan leiden tot financiële consequenties. Deze worden pas inzichtelijk nadat de definitieve locatie bekend is. Op dat moment zullen de mogelijke financiële consequenties ter besluitvorming worden voorgelegd.

5. Kanttekeningen

n.v.t.

6. Uitvoering

Met de vaststelling van deze nota geeft de raad het college de opdracht op basis van de uitwerking van de kaders en uitgangspunten het scenario de 24-uursopvang te realiseren.

Communicatieparagraaf:

Er gaat een persbericht uit. Betrokkenen worden geïnformeerd.
Wijkraden en omwonendenoverleggen worden geïnformeerd.
Bij een definitieve locatiekeuze zullen omwonenden geïnformeerd worden.

7. Bijlagen

Bijlage A Uitwerking scenario 24-uursopvang dak- en thuislozen en verslaafden.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. De raad stelt de uitwerking van het scenario 24-uursopvang voor dak- en thuislozen en verslaafden, met bijbehorende kaders en uitgangspunten, vast.

Gedaan in de vergadering van ... .. (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

De voorzitter

Uitwerking scenario

24-uursopvang dak- en thuislozen en verslaafden

Uitwerking scenario 24-uursopvang dak- en thuislozen en verslaafden

Bijlage A: behorend bij B&W nota STZ/WWGZ/2013/179649

Inleiding

In maart 2013 is de nota *Uitwerking plan van aanpak Eerste opvang voor dak- en thuislozen en verslaafden* door de gemeenteraad vastgesteld. De raad heeft besloten het college de opdracht te geven scenario 4 uit te werken: een 24-uursopvang voor dak- en thuislozen en verslaafden inclusief alcoholgebruiksruimte en eventueel een drugsgebruiksruimte en mogelijke integratie van de Brede Centrale Toegang (BCT).

Hierbij ligt de uitwerking van dit scenario voor. De uitwerking is opgedeeld in de volgende onderdelen:

- Inhoudelijke uitwerking 24-uursopvang
- Ruimtelijke uitwerking 24-uursopvang
- Weging van de vestigingsaspecten (7 B's) en bepalen zoekgebied
- Maatregelen voor het beheersen van overlast
- Financiële paragraaf
- Communicatie en participatie

De uitwerking van het scenario is gebeurd in samenspraak met de projectgroep 24-uursopvang. Daarin namen (in wisselende samenstelling) deel:

- Dhr. J. van Stein/ F. de Groot, Leger des Heils
- Mw. E. Meulstee, M. Hoogervorst, N. Rambocus, Brijder verslavingszorg
- Mw. L. Pastor, Brede Centrale Toegang / GGD
- Dhr. P. de Rooij, wijkagent centrum
- Dhr. E. Paardekooper Overman, cliëntenraad Leger des Heils / Wmo-raadslid gemeente Haarlem
- Dhr. N. van der Putte, omwonendenoverleg Magdalenaklooster
- Dhr. C. Rol, lid wijkraad binnenstad/omwonendenoverleg Brijder
- Dhr. R. Collin, RIBW
- Dhr. G. Vermond/mw. M. Sijbrandij, ACT Team, GGZ Ingeest
- Dhr. R. Van Koten, MEE Noord West Holland
- Dhr. J. Obdam/ dhr. M. Hartsuiker, Stem in de Stad
- Dhr. E. Bakker, communicatie- en bestuursadviseur gemeente Haarlem
- Mw. J. Hovius, stagiair gemeente Haarlem
- Mw. H. Knotnerus, beleidsadviseur afdeling WWGZ gemeente Haarlem
- Mw. L. Vos, veiligheidsmanager Gemeente Haarlem
- Mw. O. Vergers, Afdeling vastgoed gemeente Haarlem
- Dhr. H. Vriend, Gebiedsverbinder centrum, gemeente Haarlem
- Mw. C. Reitzema, projectleider Gemeente Haarlem
- Mw. H. Teeuwen, projectondersteuner gemeente Haarlem

Met de kernketenpartners Leger des Heils, GGD en Brijder heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden.

De nota is ter aanvulling verder voorgelegd aan dr. J. Wolf, hoogleraar Maatschappelijke zorg, Radboud Universiteit Nijmegen.

Paragraaf 1 Inhoudelijke uitwerking 24-uursopvang

In deze paragraaf wordt de inhoudelijke uitwerking van het concept van de 24-uursopvang gepresenteerd. Die bestaat uit de volgende aspecten:

- afbakening doel en doelgroep 24-uursopvang
- doel en inrichting alcoholgebruiksruimte
- drugsgebruiksruimte opnemen in 24-uursopvang
- positionering Brede Centrale Toegang
- toeleiding naar zorg en hulp
- dagbesteding
- toekomst inloop en methadonverstrekking Brijder

Noot vooraf: kader en keten

De 24-uursopvang is een eerste opvang voor dak- en thuislozen en verslaafden. Deze voorziening is een schakel in de hele keten van zorg aan deze doelgroep. De keten bestaat uit schakels met een hele waaier van voorzieningen zoals preventie, diverse woonvormen bijvoorbeeld voor langdurig verslaafden, (ambulante) hulpverlening, een ziekenboek voor daklozen en het spreekuur voor de doelgroep van dr. Damiate. De regionaal vastgestelde kaders van de ketenaanpak zijn neergelegd in het Regionaal Kompas.

We realiseren ons dat de 24-uursopvang geen oplossing is voor alle dak- en thuislozen en verslaafden. Er zullen groepen zijn, zoals zorgmijders en (een groeiende groep) mensen die “alleen” dakloos zijn, die geen gebruik (kunnen) maken van de 24-uursopvang. Daarvoor zijn andere voorzieningen nodig, zoals outreachende hulpverlening en een woonvoorziening voor daklozen zonder OGGZ-problematiek met een laag inkomen. Belangrijke factor in het goed functioneren van de 24-uursopvang is de mogelijkheid tot doorstroming naar verschillende woonvoorzieningen. Feit is dat voor veel beschermde en begeleide woonvoorzieningen wachtlijsten zijn.

1.1. Afbakening doel en doelgroep 24-uursopvang

De 24-uursopvang bestaat uit een laagdrempelige dagopvang, nachtopvang en gebruikruimte voor alcohol en een rookruimte voor harddrugs. De 24-uursopvang is een voorziening voor de eerste opvang van dak- en thuislozen. Dat betekent dat het doel van de opvang is mensen zo snel mogelijk te laten doorstromen. De maximale verblijfsduur is negen maanden.

Uitzonderingen hierop zijn mogelijk, maar in principe moet het mogelijk zijn binnen negen maanden de noodzakelijke dingen te regelen, zoals het aanvragen van een uitkering en doorstromen naar woonvoorzieningen. Dit blijkt (ook) uit ervaringen in andere steden.

De 24-uursopvang is bedoeld voor dak- en thuislozen met OGGZ¹ problematiek, zoals schulden, verslaving, dakloosheid, psychiatrie. Voor daklozen is er de nachtopvang en voor dak- en thuislozen de dagopvang. De dagopvang is een laagdrempelige voorziening waar mensen toegeleid worden naar zorg en hulp met het oog op maatschappelijk herstel. Hiervoor is gekozen omdat bij een strenger “deurbeleid” groepen uitgesloten worden van opvang (zoals thuislozen) en zij (mogelijk) op straat overlast gaan veroorzaken. Voor de nachtopvang blijven de huidige criteria gehandhaafd: regiobinding gecombineerd met meervoudige OGGZ-problematiek. Mensen met enkelvoudige diagnostiek hebben géén toegang tot de maatschappelijke opvang. In de projectgroep is de opvang voor de groep daklozen met een laag inkomen als een noodzakelijke maar ontbrekende voorziening bestempeld.

---

¹ OGGZ staat voor Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

Conclusie: de 24-uursopvang is een eerste opvang voor dak- en thuislozen en verslaafden die maatschappelijk herstel en doorstroom naar andere (woon)voorzieningen tot doel heeft. De doelgroep zijn dak- en thuislozen en verslaafden met OGGZ-problematiek en regiobinding

1.2. Doel en inrichting alcoholgebruiksruimte

Aan de keuze om in de 24-uursopvang een alcoholgebruiksruimte op te nemen, liggen verschillende redenen ten grondslag. De meest in het oog springende is de overlast op straat die wordt veroorzaakt door zo'n twintig tot dertig alcoholverslaafden, vooral in de zomer. Een deel van deze groep is dakloos, een ander deel thuisloos. Omdat in de huidige dag- en nachtopvang niet gedronken mag worden, is er ook rondom die locaties overlast doordat bezoekers in de buurt zich indrinken. Ten slotte kan het toestaan van alcohol in de 24-uursopvang (in een separate alcoholgebruiksruimte) aanknopingspunten bieden voor hulpverlening.

Het doel van een alcoholgebruiksruimte is derhalve tweeledig: overlast terugdringen en het toeleiden van mensen naar zorg. Het is goed te bedenken dat spanning kan ontstaan tussen beide doelstellingen. Als het toeleiden van mensen naar zorg te nadrukkelijk aanwezig is in de voorziening, kan dat drempelverhogend zijn voor de doelgroep om binnen te komen. De doelgroep bestaat immers veelal uit zorgmijders die niet zitten te wachten op bemoeienis van buiten. Anderzijds geeft het binnenhalen van deze groep aanknopingspunten voor zorg. De alcoholgebruiksruimte zal daarom een laagdrempelige start krijgen waar de zorg op de achtergrond aanwezig is. Als de groep eenmaal binnen is, zal uit de praktijk blijken hoeveel ruimte er is voor het toeleiden naar zorg. Daarbij is de verwachting dat met een grote groep gestart wordt, die al naar gelang de toeleiding naar zorg en/of doorstroming naar huisvesting in de loop van de tijd zal afnemen. De inrichting van de ruimte is functioneel doch passend. De Richtlijn Alcoholgebruiksruimten² wordt meegegeven aan toekomstige aanbieder(s) als bruikbaar document voor de inrichting en organisaties van de alcoholgebruiksruimte.

Conclusie: De alcoholgebruiksruimte is een separate ruimte binnen de 24-uursopvang en biedt laagdrempelig onderdak aan (overlastgevende) alcoholisten.

1.3. Drugsgebruiksruimte opnemen in 24-uursopvang

Brijder verslavingszorg exploiteert momenteel de huidige methadonpost, inloop en gebruiksruimte voor harddrugs. Uitgangspunt van de 24-uursopvang is dat de methadonpost daarin niet wordt opgenomen met als belangrijkste argument dat dit een voorziening is waar verhoudingsgewijs weinig klanten van de 24-uursopvang gebruik van maken. Daarnaast is er zo geen vermenging van drugsgebruikers en methadongebruikers die in veel gevallen liever niet (meer) in contact komen met drugsgebruikers.

Voordeel van het opnemen van de harddrugsgebruiksruimte in de 24-uursopvang is dat de voorziening de klant volgt. Ongeveer twee-derde van de doelgroep van de 24-uursopvang heeft een verslaving. Op het moment dat in de voorziening niet gebruikt mag worden, dat geldt voor zowel alcohol als drugs, gaan mensen naar buiten om te gebruiken. Dat kan vervolgens tot overlast rondom het gebouw leiden. Een tweede voordeel is dat verslaafden direct toegeleid kunnen worden naar zorg.

Nadeel van het scheiden van harddrugsgebruiksruimte en de methadonpost is dat drugsverslaafden niet op dezelfde plek doorverwezen kunnen worden naar de methadonpost. Een ander nadeel is dat er een sterke beeldvorming is dat het mengen van doelgroepen (verslaafden en niet-verslaafden) in de 24-uursopvang leidt tot meer verslaving. Dit beeld wordt echter niet bevestigd door ervaringen en onderzoek. In de 24-uursopvang zullen

---

² Tactus 2011

bovendien zowel de drugs- als de alcoholgebruiksruimte aparte ruimten zijn, die zijn afgescheiden van de “gewone” dagopvangruimte.

Uit informatie van Brijder verslavingszorg blijkt dat de gebruiksruimte voor intraveneus drugsgebruik voornamelijk wordt gebruikt voor het spuiten van vloeibare methadon en nauwelijks (meer) voor heroïne. In de “rookruimte” wordt wel harddrugs gerookt.

Conclusie: De 24-uursopvang zal voorzien in een separate ruimte voor harddrugs in de vorm van een rookruimte. De “spuitruimte” zal aangehaakt blijven bij de methadonpost.

Het opsplitsen van de gebruiksruimten heeft gevolgen voor de inloop van Brijder. Hierop wordt verder ingegaan in paragraaf 1.7.

1.4. Positionering Brede Centrale Toegang (BCT)

Een van de te onderzoeken elementen in de uitwerking van scenario 4 was de mogelijke integratie van de BCT in de 24-uursopvang. De BCT verstrekt momenteel informatie en advies aan de OGGZ-doelgroep en is ook de plek waar daklozen zich moeten melden om in aanmerking te komen voor een plek in de nachtopvang. Voor een plek in de nachtopvang gelden de volgende criteria³:

- Dakloosheid in combinatie met OGGZ-problematiek
- Regiobinding, d.w.z. de cliënt heeft gedurende drie jaar minimaal twee jaar gewoond in een één van de gemeenten in de regio (Zuid- en Midden Kennemerland en Haarlemmermeer)

De verhouding tussen het aantal mensen met enkelvoudige problematiek (schulden, dakloosheid) en het aantal met meervoudige problematiek is respectievelijk 60% en 40%.

Vanuit de BCT is een team van vier maatschappelijke opvangbegeleiders (MO-team) verantwoordelijk voor het opstellen van het trajectplan voor mensen met meervoudige problematiek. In het trajectplan wordt samen met en vanuit de cliënt vastgesteld welke zorg en hulp nodig is, en wordt met betrokken instanties contact gelegd.

Integratie van de BCT in de 24-uursopvang heeft als voordeel dat het minder verplaatsingen van de doelgroep door de stad geeft. Een tweede voordeel is dat de intake bij de BCT de mogelijkheid biedt meteen met trajectplan te starten.

Een nadeel van integratie van de BCT in de opvang is dat mensen met een enkelvoudige OGGZ-problematiek worden gemengd en geassocieerd met mensen met meervoudige OGGZ-problematiek. Een tweede nadeel is dat het directe contact met de sociale dienst verdwijnt. De BCT ziet het nu als groot voordeel dat zij naast de sociale dienst in de Raakspoort zitten, waardoor er directe lijnen zijn. Een derde nadeel van integratie is dat alle voorzieningen naar de cliënt worden gebracht. Cliënten worden zo niet gestimuleerd en geleerd zelf actie te ondernemen. Gescheiden voorzieningen doen een groter beroep op activering en participatie van de cliënt. Tot slot zijn gescheiden voorzieningen een betere waarborg van onafhankelijkheid van de 24-uursopvang: het is geen verlengstuk van de gemeente.

Door het MO-team in te zetten in de 24-uursopvang kan bovendien, net als nu, meteen met het trajectplan gestart worden. Daarmee wordt dit als voordeel benoemde punt meegenomen.

Conclusie: Al met al wegen de nadelen van integratie zwaarder dan de voordelen. De BCT blijft gehuisvest in de Raakspoort.

1.5. Toeleiding van hulp en zorg

Doel van de 24-uursopvang is eerste opvang en het zo snel mogelijk toeleiden naar hulp en zorg van de cliënten. Het streven is binnen maximaal 6 maanden cliënten te laten uitstromen, met de mogelijkheid van een uitloop van 3 maanden. Hoe snel iemand uitstroomt is afhankelijk van diverse factoren: vaak is een indicatie van het Centrum Indicatiestelling Zorg nodig, een uitkering moet worden aangevraagd, er moet bewind komen en/of

³ Vanuit de Wmo is de gemeente verplicht de hele doelgroep dak- en thuislozen en verslaafden te ondersteunen. Voor de nachtopvang worden toelatingsscriteria gehanteerd.

schuldhulpverlening. Doorstroom is uiteraard ook afhankelijk van de beschikbaarheid van diverse woonvormen waar nu vaak lange wachttijden voor zijn. Geconstateerd is dat een woonvoorziening voor drugsverslaafden ontbreekt. Het advies van de projectgroep is om de mogelijkheden voor het opzetten van een dergelijke voorziening te onderzoeken.

Cliënten worden zo veel als mogelijk is aangesproken op de eigen verantwoordelijkheid. Dat betekent dat hulp en zorg, net als voor andere burgers, “gehaald” moet worden op de daarvoor geëigende plek. Bijvoorbeeld: voor het aanvragen van een uitkering moet je naar de sociale dienst van de eigen gemeente. Uitzondering hierop is verslavingszorg omdat het van belang is deze hulp zo laagdrempelig mogelijk aan te bieden op de plek waar de verslaafden zijn.

De hulp en zorg in de 24-uursvoorziening is op bovenstaande afgestemd. Dat betekent dat de hulp en zorg in de 24-uursopvang bestaat uit:

- een MO- team dat samen met de cliënten een trajectplan opzet. Het MO-team onderhoudt contacten en heeft korte lijnen met schuldhulpverlening, sociale dienst, ACT-team etc.
- groepswerkers die cliënten in de opvang begeleiden met als doel stabilisatie en het activeren van cliënten.
- verslavingszorg in de gebruiksruidten voor alcohol en drugs en daarmee semi-permanent op de achtergrond aanwezig om mensen toe te leiden naar zorg.

Behalve de inzet van professionals willen we ervaringsdeskundigen een grote rol geven in de 24-uursopvang, bijvoorbeeld door het koppelen van een daklozenmaatje aan elke nieuwe bezoeker. Uit de praktijk blijkt dat dit een toegevoegde waarde heeft bovenop de inzet van professional.

Daarnaast willen we de inzet van vrijwilligers in de opvang een grotere rol geven. In andere steden, zoals Utrecht, is daarmee succesvol ervaring opgedaan.

Conclusie: Cliënten blijven in principe maximaal 6 maanden in de 24-uursopvang, met een uitloop van 3 maanden. In die tijd wordt een traject naar maatschappelijk herstel op maat opgesteld en uitgevoerd.

1.6. Dagbesteding

Dagbesteding is een belangrijk element in de 24-uursopvang. Uitgangspunt van dagbesteding is dat er uitgegaan wordt van de mogelijkheden van de bezoeker en dat er maatwerk geleverd moet worden. Mogelijkheden voor dagbesteding worden opgenomen in het persoonlijke trajectplan.

Bij dagbesteding maken we onderscheid tussen dagbesteding binnen en buiten de locatie van de 24-uursopvang. In principe vragen we van iedere bezoeker van de 24-uursopvang zijn bijdrage te leveren aan het runnen van de locatie, tenzij iemand er (fysiek) echt niet toe in staat is. Werkzaamheden binnen en rondom de locatie (kunnen) zijn:

- tafel dekken en afruimen
- maaltijdbereiding
- schoonmaken van de ruimtes en sanitair
- bedden verschoneren
- was doen
- huismeester
- sociale controle binnen en buiten de locatie
- schoonhouden openbare ruimte rondom locatie

Verder zal sport en bewegen een onderdeel uitmaken van dagbestedingsactiviteiten.

Ten aanzien van de warme maaltijd bereiding in de 24-uursopvang wordt bij de uitwerking nadrukkelijk de mogelijke samenwerking met Stem in de stad onderzocht. Stem in de stad heeft de wens en de mogelijkheden om de bereiding van warme maaltijden voor de doelgroep te verzorgen. Het is bovendien onwenselijk om twee grootschalige eetvoorzieningen voor deze doelgroep in de stad te hebben. Belangrijke factor voor toekomstige betrokkenheid van

Stem in de stad bij de eetvoorziening van de 24-uursopvang is de mogelijkheid om cliënten van de 24-uursopvang bij de bereiding van de maaltijden te betrekken (activering). Daarnaast zal de ligging van de definitieve locatie van de 24-uursopvang een rol spelen. Dit met het oog op mogelijke overlast door verplaatsingen van de groep door de stad.

Behalve mogelijkheden voor dagbesteding binnen de locatie, zijn ook daarbuiten dagbestedingsmogelijkheden. Vrijwilligerswerk, verschillende vormen van arbeidsmatige dagbesteding en toeleiding naar “gewoon” werk bijvoorbeeld. Ook hiervoor geldt dat vanuit en met de cliënt mogelijkheden en kansen worden onderzocht en dat hierbij op maat een aanbod wordt gezocht. Bij de meer arbeidsmatige vorm van dagbesteding kan heel goed de verbinding gelegd worden met Social Return on Investment (SROI)⁴.

Een kanttekening hierbij is dat geïndiceerde dagbesteding op dit moment vanuit de AWBZ wordt gefinancierd. Met ingang van 2015 worden gemeenten hiervoor verantwoordelijk. Dit gaat gepaard met een korting op het budget. Er zal daarom ook gekeken worden naar laagdrempelige dagbestedingsmogelijkheden omdat het budget voor specialistische dagbestedingsmogelijkheden zeer beperkt is. Het is wel van belang binnen de nieuwe infrastructuur van het sociale domein de specifieke kenmerken van deze groep niet uit het oog te verliezen.

Conclusie: Dagbesteding maakt integraal onderdeel uit van het verblijf in de 24-uursopvang.

1.7. Toekomst inloop en methadonverstrekking Brijder

De inloop van Brijder wordt op dit moment bezocht door zowel methadongebruikers als andere verslaafden. De splitsing van de gebruiksruidten in een spuit- en een rookruimte heeft gevolgen voor de inloop bij Brijder, omdat een deel van de bezoekers naar de 24-uursopvang zal gaan. De komende tijd zal de gemeente samen met Brijder onderzoeken welke (exacte) gevolgen de overheveling heeft voor de inloop en welke consequenties dit heeft.

Dit hangt samen met de discussie over de toekomst van de methadonverstrekking door Brijder aan het Spaarne. De methadonverstrekking is een voorziening in het kader van de Zorgverzekeringswet. Het pand van Brijder aan het Spaarne waar de verstrekking plaatsvindt, wordt mogelijk verkocht. Met de overheveling van (delen van) voorzieningen komt dit moment eerder in zicht. Bovendien onderzoekt Brijder of de methadonverstrekking op een andere manier georganiseerd kan worden. Ook hierover zijn gemeente en Brijder in gesprek. De commissie Samenleving van de gemeenteraad zal over deze ontwikkeling tijdig geïnformeerd worden. De toekomst van de methadonverstrekking valt verder buiten de besluitvorming over de realisatie van de 24-uursopvang.

Paragraaf 2 Ruimtelijke uitwerking 24-uursopvang

Uit het hier boven beschreven zorgconcept vloeit de ruimtelijke uitwerking voort. In bijlage 1 is dit verwoord in een programma van eisen. In grote lijnen ziet de indeling van de 24-uursopvang er als volgt uit:

- entree/centrale hal met huismeester (uit de doelgroep)
- dagopvang/inloop voor 60 personen met een separate gebruiksruidte voor alcohol en een separate rookruimte voor harddrugs
- activiteitenruimte
- nachtopvang voor 30 personen met een flexibele schil voor crisisopvang en winternoodopvang

---

⁴ De gemeente Haarlem vult SROI als volgt in: 5% van de loonsom van de door de gemeente gegunde opdrachten en subsidies boven de €500.000,- wordt verloond ten behoeve van de inzet van werklozen of uitkeringsgerechtigden in de gegunde opdracht.

- kantoorruimten
- keuken (grootte afhankelijk van uitkomst betrokkenheid eetvoorziening Stem in de stad)
- spreek- en behandelkamers
- sanitair (gescheiden naar mannen en vrouwen)
- wasruimte
- diverse opslagruimten
- buitenruimte onder voorwaarde dat geen overlast voor de burens ontstaat

Het totaal netto aantal vierkante meters bedraagt 870, dit is exclusief trappen, gangen etc. In onderstaande tabel is een overzicht van benodigde ruimten en vierkante meters opgenomen. In bijlage 1 is een uitgebreide beschrijving van het plan van eisen te vinden.

RUIMTE	VIERKANTE METERS
Entree/ Centrale hal met balie	20
Dagopvang	120
Alcoholgebruiksruimte	20
Drugsgebruiksruimte	20
Activiteitenruimte	50
Nachtopvang	340
Doucheblok 6 douches	60
Keuken	40
Kantoorruimte (3 flexplekken)	25
Spreekkamers (3 waarvan een met behandelbaarheid)	60
Toiletruimte medewerkers	10
Toiletruimte cliënten	20
Diverse opslag	45
Wasruimte	20
Rookruimte	20
Totaal (exclusief gangen, trappen etc.)	870
Buitenruimte	p.m.

Paragraaf 3 Weging van de vestigingsaspecten (7 B's) en bepalen zoekgebied

3.1. Weging van de 7 B's

In de nota *Uitwerking plan van aanpak eerste opvang dak- en thuislozen en verslaafden* zijn zeven aspecten benoemd die van belang zijn bij het zoeken naar een locatie, de zogenaamde 7 B's. Deze aspecten zijn:

- Bruikbaar: past de locatie in het inhoudelijke plan van eisen?
- Beheersbaar: kan de overlast afdoende worden beheerst?
- Beschikbaar: is de locatie (op korte termijn) beschikbaar?
- Betere spreiding: zorgt de locatie voor een goede spreiding van voorzieningen voor kwetsbare groepen?
- Bereikbaar: is de locatie (o.a. voor cliënten) goed bereikbaar?
- Betaalbaar: passen de kosten binnen het beschikbare budget?
- Bestemmingsplan: past de opvanglocatie binnen het bestemmingsplan?

De zeven aspecten zijn onder te verdelen in inhoudelijke aspecten (beheersbaarheid, betere spreiding en bereikbaarheid) en procesmatige aspecten (bruikbaarheid, beschikbaarheid, betaalbaarheid en bestemmingsplan). Op de financiën wordt in paragraaf 5 ingegaan. Bij het wegen van deze aspecten wegen de inhoudelijke aspecten zwaarder dan de procesmatige. Het is immers evident dat de procesmatige aspecten sowieso worden getoetst: is de locatie bruikbaar, is die beschikbaar, is die betaalbaar en past die in het bestemmingsplan?

De inhoudelijke aspecten bereikbaarheid en beheersbaarheid zijn daarom het belangrijkste. De voorziening kan niet succesvol zijn als die niet bereikbaar is voor de doelgroep voor wie die is bedoeld, maar ook niet als die tot ontoelaatbare overlast voor de omwonenden leidt. De spreidingsvraag (betere spreiding) is in Haarlem minder aan de orde omdat er van deze voorziening er maar een komt, dit in tegenstelling tot de grotere steden. Bereikbaarheid en beheersbaarheid zullen dan ook zwaar wegen bij de beoordeling van een mogelijke locatie van de 24-uursopvang.

Conclusie: Bereikbaarheid voor cliënten en beheersbaarheid van (mogelijke) overlast zijn de belangrijkste criteria bij het zoeken naar een locatie.

3.2. Zoekgebied

De belangrijkste vraag bij het bepalen van het zoekgebied is of de locatie in het centrum van Haarlem gevestigd moet gaan worden. Bereikbaarheid voor cliënten is, zoals hierboven is geconcludeerd, een belangrijke succesfactor van de 24-uursopvang. De binnenstad van Haarlem, die begrensd wordt aan de bovenzijde door het station, aan de onderzijde door de Kamper- en Raamvest, aan de oostzijde door de Lange Herenest en aan de westzijde door de Leidsevaart, heeft de voorkeur als zoekgebied voor een nieuwe opvanglocatie. Daaraan liggen de volgende argumenten ten grondslag:

- in het centrum zijn voorzieningen zoals (zorg)instellingen en voorzieningen (BCT, sociale dienst) waar de doelgroep naar toe gaat
- de doelgroep valt in het centrum, doordat het daar drukker is, minder op dan in een buurt met alleen een woonfunctie
- om de overlastgevendende alcoholisten van straat te halen is een locatie in het centrum noodzakelijk omdat zij er anders niet naar toe gaan

We realiseren ons tegelijkertijd dat een locatie in het centrum niet alleen de duurste variant is, maar ook beperkend is in het aanbod van locaties. Daarom kan het zoekgebied, mits de bereikbaarheid gegarandeerd is, ook buiten het centrum vallen.

Conclusie: Het zoekgebied voor de toekomstige locatie is het centrum van Haarlem en daarbuiten, mits goed bereikbaar voor de doelgroep.

Paragraaf 4 Beheersen van overlast

Het beheersen van (mogelijke) overlast is een belangrijk element bij de realisatie en uitvoering van de 24-uursopvang. Omwonenden van de huidige locaties ervaren in meer of mindere mate overlast zoals drinken in de openbare ruimte, schreeuwen, spugen, wildplassen en het achterlaten van rommel. De aanwezigheid van de doelgroep noopt daarnaast tot een continue alertheid die door sommigen als drukkend wordt ervaren.

Uitgangspunt voor de 24-uursopvang is dat het voorkomen van overlast beter is dan genezen. De realisatie van de alcoholgebruiksruimte, waardoor mensen niet langer rondom het pand drinken, en de sterkere nadruk op dagbesteding, waaronder het schoonhouden van de omgeving, zullen bijdragen aan minder overlast.

Ook doordat de methadonverstrekking geen deel uitmaakt van de 24-uursopvang wordt de overlast tegengegaan doordat het aantal cliënten beperkter is (t.o.v. unilocatie).

Daarnaast wordt sterk ingezet op het beheersen van (mogelijke) overlast waarbij een onderscheid gemaakt kan worden tussen omgevingsfactoren en beheersmaatregelen.

4.1. Omgevingsfactoren

Het beheersen van (mogelijke) overlast is benoemd als een van de twee belangrijkste criteria bij het zoeken naar een locatie. Dat betekent dat er gekeken wordt naar de omgeving van de locatie en dat afgewogen wordt of die bijdraagt aan het beheersing van overlast.

Omgevingsfactoren die bijdragen aan een veiliger omgeving zijn onder meer de ligging, goede bereikbaarheid voor hulpdiensten en de inrichting van de openbare ruimte rondom de locatie (o.a. voorkomen dat er “natuurlijke” hangplekken ontstaan).

4.2. Beheersmaatregelen

Rondom de huidige locaties van Brijder en Leger des Heils zijn in een convenant afspraken neergelegd over het beheersen van overlast. Daarin zijn de bijdragen van politie, handhaving, beveiliging en de cliënten zelf neergelegd. Ook voor de 24-uursopvang zal een convenant met alle betrokkenen worden opgesteld. Een concept convenant is bijgevoegd in bijlage B.

Hoofdpijnen van het convenant zijn:

- *Politie* is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde zoals handel in verdovende middelen, overlast en andere strafbare feiten.
- *Handhaving* is verantwoordelijk voor toezicht op openbare ruimte als extra oren en ogen van de politie.
- *Beveiliging* is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving van openbare orde in en in de directe omgeving van de locatie.
- *Zorgaanbieders* zijn verantwoordelijk voor de orde en veiligheid binnen de locatie.
- *Cliënten* zijn gehouden aan de huisregels en zijn mede verantwoordelijk voor het schoonhouden van de omgeving en het voorkomen van overlast in de openbare ruimte.

Ketenpartners hebben wekelijks veiligheidsoverleg. Ten behoeve van de uitwisseling van (privacygevoelige) gegevens wordt een convenant afgesloten.

Met omwonenden is regelmatig overleg over de (ervaren) overlast. Voor omwonenden is het duidelijk waar zij met een klacht heen kunnen (fysiek en/of telefonisch). Klachten worden zo snel mogelijk verholpen, de indiener van de klacht krijgt een terugkoppeling van wat er met de klacht is gedaan.

Conclusie: Bij de zoektocht naar een locatie voor de 24-uursopvang wordt met het oog op de beheersing van (mogelijk) overlast rekening gehouden met omgevingsfactoren en wordt met betrokkenen een convenant afgesloten.

Paragraaf 5 Financiële paragraaf

5.1. Huidig budget

Uitgangspunt voor de exploitatie van de toekomstige 24-uursopvang is dat dit binnen het huidige budget gebeurt. De middelen voor de eerste opvang van dak- en thuislozen en verslaafden liggen vast in de afspraken die in het Regionaal Kompas zijn gemaakt. De middelen 2013 voor de eerste opvang zijn in onderstaande tabel opgenomen. Het gaat om totaalbudgetten bestemd voor huisvestingskosten, personeelskosten, beveiligingskosten en overige overheadkosten (voeding, leningen, afschrijven etc).

Funcctie	Instelling	Budget 2013
Dagopvang 40 plaatsen	Leger des Heils	€477.000,-
Nachtopvang 30 bedden	Leger des Heils	€960.000,-
Gebruiksruimte/Inloop (inclusief zorg/maatschappelijk herstel)	Brijder Verslavingszorg	€732.950,-
Totaal		€2.169.950,-

In onderstaande tabel zijn de kosten voor huisvesting en personeel (afgerond) uitgesplitst. De subsidie vanuit het Kompas voor het Leger des Heils is niet dekkend. Het tekort wordt gedekt uit andere inkomstenbronnen waaronder de AWBZ.

Funcctie	Huur	Overige huisvestingskosten (*)	Beveiliging	Personeelskosten	Overige kosten (**)
Dagopvang Leger des Heils	€25.000,-	€20.000,-	€115.000,-	€365.000,-	€25.000,-
Nachtopvang Leger des Heils	€45.000,-	€47.500,-	€120.000,-	€605.000,-	€281.000,-
Gebruiksruimte/Inloop (inclusief zorg) Brijder	€45.000,-	€45.000,-	€ 60.000,-	€430.000,-	€152.950,-
Totaal	€115.000,-	€112,500	€295.000,-	€1.400.000,-	

(*) m.n. gas, water, licht, schoonmaak en verzekeringen.

(**) m.n. zorg/maatschappelijk herstel, organisatiekosten, voedingskosten, afschrijvingen en leningen

Naast de bovenstaande voorzieningen geeft de gemeente jaarlijks een subsidie van €11.7000,- voor de inloopfunctie en €10.000,- ten behoeve van de straatpastor van Stem in de Stad.

5.2. Berekening kosten nieuwe locatie 24-uursopvang

De kostenberekening voor de nieuwe locatie van de 24-uursopvang is afhankelijk van de locatie van het pand, het aantal benodigde vierkante meters, en de staat waarin het pand verkeert. Ook behoort nieuwbouw tot de mogelijkheden. Bij de zoektocht zal als eerste gekeken worden naar het beschikbare gemeentelijk vastgoed.

Op dit moment is alleen het netto benodigde aantal vierkante meters bekend. De huur hiervan wordt gedekt uit het exploitatiebudget.

5.2.1. Risicoparagraaf

Uitgangspunt voor de toekomstige exploitatie van de 24-uursopvang is het huidige exploitatiebudget. De mogelijke aanschaf, nieuwbouw of verbouwing van een nieuwe locatie kan niet worden gedekt uit het exploitatiebudget. Bovendien kan, vanwege gemeentelijke financieringsregels, de mogelijke opbrengst van de verkoop van de huidige panden niet worden ingezet als dekking. De opbrengst van de verkoop zal terugvloeien naar de reserve vastgoed. De mogelijke financiële consequenties van aanschaf, verbouw of nieuwbouw van de 24-uursopvang worden na de definitieve locatiekeuze ter besluitvorming voorgelegd aan de raad.

5.3. Uitvoering

In de nota *Plan van aanpak eerste opvang dak- en thuislozen en verslaafden* is een afweging tussen subsidie of inkoop gemaakt. Vanuit het afwegingskader Verzakelijking subsidiesystematiek volgt het instrument subsidie. Binnen het instrument subsidie is het mogelijk meerdere partijen uit te nodigen een aanbieding te doen voor het uitvoeren van de maatschappelijke opvang. Vanuit de raad is aangegeven dat hieraan behoefte bestaat ten aanzien van de vernieuwde opvang van dak- en thuislozen.

De huidige subsidieafspraken, die in het kader van het Regionaal Kompas zijn gemaakt, lopen tot 2015. Het is op dit moment onbekend hoe de rijksoverheid vervolg gaat geven aan het Kompas na 2015. De decentralisatie van delen van de AWBZ, waaronder ook de begeleiding van dak- en thuislozen valt, krijgt ook zijn beslag met ingang van 2015.

Het college is met het oog hierop voornemens de subsidieafspraken met de huidige aanbieders Brijder en Leger des Heils tot 1 januari 2015 in tact te laten. Dat betekent dat bij realisatie van een nieuwe locatie voor de 24-uursopvang, de huidige aanbieders volgens de in deze nota beschreven zorgkaders de zorg gaan verlenen. Dat gebeurt binnen de huidige financiële kaders en afspraken met Brijder en Leger des Heils.

De periode tot aan 2015 zal gebruikt worden om de nieuwe subsidieafspraken in de nieuwe (Kompas)kaders voor te bereiden, met de mogelijkheid meerdere partijen uit te nodigen een aanbod hiervoor te doen.

Paragraaf 6 Communicatie en participatie

De uitwerking van het scenario is in vruchtbare samenwerking met betrokkenen tot stand gekomen in de vorm van een projectgroep. In de inleiding is aangegeven wie daaraan hebben deelgenomen.

In de omwonendenoverleggen van het Magdalenaklooster (dagopvang) en Gravinneesteege (methadonpost/inloop) is de uitwerking van de 24-uursopvang besproken.

Aan de Wmo-raad is een schriftelijk advies gevraagd. Het is de Wmo-raad helaas niet gelukt tot een advies te komen. De Wmo-raadvertegenwoordiger tevens vertegenwoordiger van de cliëntenraad van het Leger des Heils is wel vertegenwoordigd in de projectgroep waarmee de input is gewaarborgd.

Via de gemeentelijke website worden burgers en andere betrokken geïnformeerd via de shortlink www.haarlem/24-uursopvang.nl.

Geïnteresseerden uit de klankbordgroepen rond de haalbaarheidslocaties van de eerder gezochte unilocatie worden per mail op de hoogte gehouden van de besluitvorming.

Omwonenden van een toekomstige locatie en de wijkraden worden actief geïnformeerd.

Daarnaast wordt gekeken naar mogelijkheden om de (toekomstige) omwonenden kennis te laten maken met de doelgroep. Ook zal een open dag op de locatie worden gehouden.

Er zal een omwonendenoverleg van de nieuwe locatie worden opgezet.

Bijlage A Programma van eisen

In het programma van eisen worden functies en functie-eisen voor de locatie van de 24-uursopvang benoemd. Het programma van eisen is onderverdeeld in functionele eisen en de ruimtelijke vertaling daarvan in vierkante meters (prestatie-eisen).

Functionele eisen

Entree/Centrale hal

Cliënten/bezoekers komen het gebouw binnen en gaan naar buiten via één centrale entree. Bij de entree is constant een beveiligingsmedewerker aanwezig. Behalve vluchtwegen is deze hoofdingang de enige toegang tot het gebouw.

De entree is onderdeel van of leidt naar de centrale hal met mogelijk een balie met gastvrouw/gastheer/huismeester. Gekoppeld aan de centrale hal bevindt zich de dagopvang.

Dagopvang/Inloop

De dagopvang biedt plaats aan maximaal 60 personen. In de ruimte van de dagopvang worden maaltijden geserveerd.

Nachtopvang

De nachtopvang biedt een slaapplek aan 30 mensen. De nachtopvang bestaat bij voorkeur uit 15 slaapkamers met twee slaappleken, die zo nodig zijn te gebruiken als vierpersoonskamers (bijvoorbeeld door gebruik van stapelbedden). Dit met het oog op de nodige flexibiliteit, bijvoorbeeld voor crisisopvang en de winternoodopvang.

Kluisjes

In het gebouw dienen voldoende kluisjes aanwezig te zijn voor de bezoekers waar zij hun persoonlijke eigendommen veilig kunnen opbergen.

Alcoholgebruiksruimte

In de alcoholgebruiksruimte kunnen bezoekers en cliënten door henzelf meegebrachte alcohol gebruiken. De ruimte is functioneel en niet al te groot en is alleen bedoeld om alcohol te gebruiken. Personeel moet hierop toezicht kunnen houden.

Rookruimte voor harddrugs

In de rookruimte voor harddrugs kan door cliënten de door hen zelf meegebrachte harddrugs gerookt worden. De ruimte is functioneel en niet al te groot en is alleen bedoeld om drugs te roken. Personeel moet hierop toezicht kunnen houden.

Activiteitenruimte

In de activiteitenruimte kunnen recreatieve activiteiten plaatsvinden zoals tv kijken, computergebruik, tafeltennis etc.

Kantoor

In de 24-uursopvang komt een kantoorruimte met enkele flexibel te gebruiken werkplekken ten behoeve van de professionals. Er is ook een mogelijkheid om te vergaderen.

Spreek- en behandelkamer

In de spreekkamers kunnen vertrouwelijke gesprekken gevoerd worden, bijvoorbeeld over het trajectplan. Een spreekkamer wordt tevens ingericht als behandelkamer voor medisch onderzoek/behandeling.

Keuken

In de keuken worden koffie en thee gezet en maaltijden voorbereid.

Sanitair

Het sanitair bestaat uit douches en toiletten. Er wordt een scheiding gemaakt in toiletten voor medewerkers (apart dames en heren) en toiletten en douches voor cliënten (apart dames en heren). Tevens is er een toilet/douche voor mindervaliden.

Wasruimte

Cliënten (van de dag- en nachtopvang) kunnen gebruikmaken van de was- en droogvoorziening. Hier is ruimte voor twee wasmachines en twee drogers.

Vorraadruimte voor etenswaren

In de nabijheid van de keuken is een voorraadhoek voor etenswaren.

Opslagruimte

Een opslagruimte voor huishoudelijke artikelen (servies etc.) en eventuele kantoorbenodigdheden.

Schoonmaakruimte

Schoonmaakhoek voor schoonmaakkar en -middelen. In het hok is een uitstortgootsteen met koud en warm water.

Containerruimte

In het gebouw is een mogelijkheid om afval te verzamelen.

Buitenruimte

De buitenruimte van het gebouw is overzichtelijk en goed te controleren. Voldoende verlichting is aanwezig. Voorwaarde voor de buitenruimte is dat deze geen overlast voor de omwonenden geeft.

Fietsenhok

In de buitenruimte is een afsluitbaar fietsenhok waar plaats is voor 20 fietsen van medewerkers. Ook worden fietsenrekken buiten het hok geplaatst voor cliënten en bezoekers.

Prestatie eisen

In dit hoofdstuk is vastgelegd aan welke prestaties het gebouw moet voldoen op ruimtelijk- en technisch niveau.

Ruimtelijke behoefte

In de tabel is per ruimte aangegeven wat de benodigde vierkante meters zijn voor de functionele eisen van het gebouw. Vierkante meters voor gangen, liftruimte, meterkast of trappenhuis zijn hier niet in meegenomen.

RUIMTE	VIERKANTE METERS
Entree/ Centrale hal met balie	20
Dagopvang	120
Alcoholgebruiksruimte	20
Rookruimte voor harddrugs	20
Activiteitenruimte	50
Nachtopvang	340
Doucheblok 6 douches	60
Keuken	40
Kantoorruimte (3 flexplekken)	25
Spreekkamers (3 waarvan een met behandelbaarheid)	60
Toiletruimte medewerkers	10
Toiletruimte cliënten	20
Diverse opslag	45
Wasruimte	20
Rookruimte	20
Totaal (exclusief gangen, trappen etc.)	870
Buitenruimte	p.m.

Technische eisen

- Hygiëne gebruiksruimte dient te zijn gewaarborgd
- Camerabewaking (in de gezamenlijke ruimten voor cliënten is cameratoezicht)
- Stevige muren
- Geluidsisolatie
- Klimaatbeheersing (ramen kunnen open en er schijnt daglicht naar binnen)
- Inrichting en toegankelijkheid voor mindervaliden
- Keukeninrichting dient te voldoen aan de eisen hygiënecode (?)
- Inrichting washok (2 wasmachines, 2 drogers en ventilatie)
- Intercom (bij de nachtopvangvoorziening is een intercom)
- Faciliteiten omgaan met calamiteiten (brandblussers, vluchtwegen etc.)
- Rookruimte met goede afzuiging
- Rookvrije ruimte
- Aandacht voor agressieveilgheid, bijvoorbeeld alarminstallatie

Bijlage B CONCEPT convenant beheersmaatregelen 24-uursopvang

Aanleiding convenant

Op 4 juli 2013 heeft de gemeenteraad van de gemeente Haarlem het college van B&W de opdracht gegeven de 24-uursopvang voor dak- en thuislozen en verslaafden te realiseren. In dit convenant worden met betrokken partijen afspraken over het beheersen van (mogelijke) overlast vastgelegd.

De ondergetekenden

1. De gemeente Haarlem, hierbij vertegenwoordigd door ....., hierna te noemen “de gemeente”,
en
2. Zorgaanbieder(s) ....., vertegenwoordigd door...., hierna te noemen ....
en
3. De regiopolitie Kennemerland, hierbij vertegenwoordigd door.... hierna te noemen “de politie”,
en
4. Beveiligingsbedrijf ....., hierbij vertegenwoordigd door..., hierna te noemen “beveiligingsbedrijf”

Verklaren het volgende te zijn overeengekomen:

A. Stilzwijgende verlenging

Dit convenant wordt afgesloten voor een onbepaalde periode. Jaarlijks, en zo nodig tussentijds, worden de afspraken gehoord de omwonenden en ondergetekenden, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Het convenant wordt stilzwijgend verlengd.

B. Beheer en gebruik Openbare Ruimte

- De gemeente is verantwoordelijk voor het schoonhouden van de omgeving.
- Cliënten van de 24-uursopvang verrichten dagelijks schoonhoudwerkzaamheden in de directe omgeving en in de buurt van de opvanglocatie.
- Meldingen over beheer en onderhoud van de openbare ruimte kunnen worden gedaan bij het meldpunt van de gemeente, telefoonnummer 14023 of digitaal via www.haarlem.nl.
- Dagelijks worden door de handhavers geconstateerde onvolkomenheden doorgegeven aan het meldpunt.

C. Inzet Politie

De politie is verantwoordelijk voor handhaving van de openbare orde en veiligheid in de openbare ruimte. Dit wordt ten aanzien van de 24-uursopvang op de volgende wijze tot stand gebracht:

- Spoedeisende zaken, waarbij de komst van de politie direct gewenst is, kunnen worden gemeld via het alarmnummer 112. Overige meldingen waarbij de komst van de politie (bijvoorbeeld de wijkagent) gewenst is, kunnen worden gemeld via telefoonnummer 0900 8844. Bij een melding of klacht wordt aan de indiener teruggekoppeld welk vervolg er aan is gegeven.
- Taken wijkagent:
  - o (intensief) contact met ketenpartners (o.a. zorgaanbieder, gemeente, handhaving, omwonenden)

- neemt deel aan de volgende overlegstructuren: omwonendenoverleg, veiligheidsoverleg, ondernemersoverleg
- is frequent aanwezig op en nabij de locatie van de 24-uursopvang.
- Gericht toezicht bij aanwijzingen van overlast.
- Uitgangspunten van de politie bij handhaving zijn:
  - handel in verdovende middelen is strafbaar en zal worden bestreden
  - handhaving van het verbod op het gebruik van alcohol en drugs in de openbare ruimte
  - handhaving op overige vormen van overlast en strafbare feiten.

D. Inzet medewerkers Handhaving

De medewerkers van de afdeling Handhaving zijn verantwoordelijk voor het toezicht en fungeren als extra ogen en oren voor de politie. Het doel van het toezicht is om de overlast beperkt en beheersbaar te houden. Ten aanzien van de 24-uursopvang wordt het toezicht als volgt uitgevoerd:

- Dagelijks tussen 9.00 – 23.30 wordt door handhaving intensief toezicht uitgeoefend in de onmiddellijke omgeving van de 24-uursopvang.
- Op plaatsen waar dak- en thuislozen en verslaafden zich regelmatig ophouden wordt extra toezicht uitgeoefend.
- De handhavers zijn aanspreekbaar voor de bewoners. Bij een melding of klacht wordt aan de indiener teruggekoppeld welk vervolg er aan is gegeven.
- Bij calamiteiten wordt een beroep gedaan op ondersteuning van de politie.
- De handhavers nemen deel aan de volgende overlegstructuren: omwonendenoverleg en veiligheidsoverleg.

E. Afspraken met zorgaanbieder(s)

Algemeen:

- In de 24-uursopvang zijn 24 uur per dag professionele medewerkers aanwezig.
- Er is cameratoezicht in het pand en gericht op de toegang. Cameratoezicht in de omgeving van het pand is, indien noodzakelijk, alleen mogelijk na goedkeuring van de gemeenteraad en na overleg met de direct omwonenden in verband met privacy.
- Meldingen over overlast in de directe omgeving van de 24-uursopvang kunnen rechtstreeks worden gedaan bij de zorgaanbieder op telefoonnummer (nader in te vullen). Bij een melding of klacht wordt aan de indiener teruggekoppeld welk vervolg er aan is gegeven.

Huisregels:

Bij binnenkomst worden met de cliënten de huisregels doorgenomen. Cliënten ondertekenen de huisregels en dienen zich hieraan te houden. De volgende huisregels worden afgesproken:

- Agressie, zowel verbaal als fysiek, is niet toegestaan.
- Wapenbezit is niet toegestaan.
- Stelen en helen van goederen is niet toegestaan.
- Dealen/kopen van drugs is in en rond de 24-uursopvang niet toegestaan.
- Bezoekers van de gebruiksruidten voor alcohol en drugs hebben alleen toegang na toestemming van de zorgaanbieder.
- Na het verlaten van de 24-uursopvang moet de directe omgeving onmiddellijk verlaten worden.
- Hinderlijk of overlast gevend gedrag op straat wordt niet getolereerd.
- Situaties van overlast worden gemeld aan de politie.
- Huisdieren van cliënten zijn niet toegestaan.
- Roken is alleen toegestaan in de daarvoor bestemde ruimte.

Er is een sanctiebeleid. Bij overtreding van de huisregels krijgt men (na waarschuwing) een toegangsverbod voor maximaal een week. Bij een tweede overtreding krijgt men een toegangsverbod voor maximaal twee weken. Bij ernstige en/of derde overtreding wordt de toegang voor maximaal een half jaar ontzegd. Hierna wordt vastgesteld of de cliënt weer kan worden toegelaten. In situaties waarin de huisregels niet voorzien, beslist het management. De ketenpartners worden geïnformeerd over tijdelijke/permanente toegangsverboden.

F. Taken Beveiligingsbedrijf

Inzet beveiliging 7 dagen per week van 09:00 uur t/m 22:00 uur, met de volgende taken:
Onder verantwoordelijkheid van de gemeente en auspiciën van de politie:

- Het uitvoeren van een toegangscontrole.
- Het surveilleren in de directe omgeving conform het door Bijzondere Wetten aangewezen gebied.
- Aanspreekbaar zijn voor omwonenden. Adequaat reageren op meldingen van buurtbewoners waarbij wordt nagestreefd om de melder anoniem te houden. Bij een melding of klacht wordt aan de indiener teruggekoppeld welk vervolg er aan is gegeven.
- Opstellen van een uitgebreide dagrapportage welke inzichtelijk is voor de partners en waarvan de belangrijke elementen wekelijks worden besproken in het overleg
- Adviseren op gebied van veiligheid.
- Bijwonen van het omwonenden- en veiligheidsoverleg.
- Directe melding maken aan de partners van belangrijke gebeurtenissen.
- Bereikbaar op een vast mobiele-telefoonnummer.

Onder verantwoordelijkheid van de exploitant van de locatie:

- Het surveilleren binnen in de locatie.
- Adviseren op gebied van veiligheid.
- Bijwonen van het omwonenden- en veiligheidsoverleg.
- Veiligstellen van beeldmateriaal afkomstig van het CCTV (camera) systeem.
- Directe melding maken aan de partners van belangrijke gebeurtenissen.
- Bereikbaar op een vast mobiele-telefoonnummer.

G. Afhandeling en registratie van overlastsituaties

- De politie, de zorgaanbieder en de handhavers registreren meldingen van overlast. Bij een melding of klacht wordt aan de indiener teruggekoppeld welk vervolg er aan is gegeven.
- De overzichten van de meldingen van politie, zorgaanbieder en handhavers worden besproken in het veiligheidsoverleg en in de omwonendenoverleggen.

H. Structureel overleg

Omwonendenoverleg

Er is structureel minimaal drie keer per jaar overleg met omwonenden. Deelnemers zijn:

- omwonenden
- wethouder gemeente Haarlem
- wijkagent
- zorgaanbieder(s)
- handhaving
- beveiligingsbedrijf
- gebiedsverbinder gemeente Haarlem (voorzitter)
- vertegenwoordiger afdeling WWGZ gemeente Haarlem
- vertegenwoordiger afdeling VVH gemeente Haarlem

- vertegenwoordiger van de cliëntenraad
- vertegenwoordiger wijkraad

Veiligheidsoverleg

Er is structureel wekelijks overleg met ketenpartners over de veiligheid. Deelnemers zijn:

- wijkagent (voorzitter)
- zorgaanbieder(s)
- handhaving
- beveiligingsbedrijf
- optioneel gemeente Haarlem